

Läkemedelshantering vid utskrivning från slutenvård

Revideringar i denna version

Ändringar i avsnitt Läkemedelsövertag samt mindre redaktionella ändringar.

Syfte

Syftet med denna rutin är att säkerställa att alla patienter får sina ordinerade läkemedel utan avbrott efter utskrivning från slutenvård. Den ska också tydliggöra för vårdverksamheter hur läkemedel skickas med patienter från sjukhuset.

Arbetsbeskrivning

I samband med slutenvårdstillfälle görs följande:

- Uppdatera Aktuella ordinationer i Melior och se till att alla ordinationshandlingar stämmer överens (Ordinationsöversikt, Aktuella ordinationer och Pascal om patienten har öppenvårdsdos).
- Skriv ut vård- och läkemedelsberättelse och läkemedelslista från Melior med ordinationsorsak angivet för varje läkemedel och ge till patienten på utskrivningsdagen. Om patienten har öppenvårdsdos ska inte läkemedelslista skrivas ut från Melior utan i stället skickas uppdaterad läkemedelslista från Pascal med (Receptutskrift Pascal).
- En kopia av vård- och läkemedelsberättelse och läkemedelslista skickas till ansvarig sjuksköterska om patienten har särskilt boende/ korttidsboende eller vårdas i hemmet med hemsjukvård. Vård- och läkemedelsberättelsen skickas även tillsammans med slutanteckning och läkemedelslista från Melior eller Pascal till mottagande instans i primärvården.
- Om patienten flyttas inom sjukhuset eller direkt till slutenvård på annat sjukhus behövs ingen vård- och läkemedelsberättelse.
- Varje förskrivare som oftast har patienter där ansvaret övergår till annan vårdgivare, t.ex. primärvården, rekommenderas att gå in i Pascal och ändra förinställd förskrivningstid från 12 till 3 månader.

- Uppstart av öppenvårdsdos görs i normalfallet inte på sjukhus (om inte sjukhuset har huvudansvar för patienten).

Patient som får vanliga recept

- Skriv recept för nyinsatta och dosökade läkemedel för tre månaders förbrukning. Receptförnyelser av redan pågående behandlingar kan göras för tre månaders förbrukning, eller kortare tid om patienten har planerad uppföljningstid t.ex. på sin vårdcentral. Recepten skrivs i god tid så att dessa kan hämtas ut på utskrivningsdagen.
- Nya och ev. dosökade läkemedel som behöver skickas med patienten hem iordningställs av sjuksköterska eller farmaceut för att täcka behoven tills patient, anhörig eller vårdpersonal kan hämta ut recepten, vilket normalt bör kunna ske inom tre dagar.

Patienter som har öppenvårdsdos

Vid inskrivning:

Ikonen DOS ska vara aktiverad - aktiveras under menyrad Läkemedel i patientens journalmapp. När ikonen är aktiverad kan man nå Pascal direkt från ikonen.

Pausning. Dosleveranserna bör vara pausade om:

- ändringar i patientens läkemedelsordinationer kan förväntas under vårdtillfället *eller*
- patienten förväntas behöva annat boende (korttidsboende, särskilt boende) efter vårdtillfället

Pausning görs i Pascal av sjuksköterska, farmaceut eller läkare.

Under vårdtiden:

- Observera att Pascal är ett förskrivningsverktyg, vilket innebär att ingen information sparas.
- Vid ändringar i dosreceptet bör patientens läkemedel förbli pausade. Det krävs då att rutan framför meddelandet ”aktivera produktion av patientens dosrullar” inte är markerad. Annars aktiveras produktionen och akutrule produceras en kort stund efter varje ändring, dvs. stopptiden kl. 13:00 inväntas inte.

Bekräfta aktivering av produktion av dosrullar

 Om produktionen av patientens dosrullar inte aktiveras kan det innebära att dosapoteket inte skickar några nya rullar. Du kan även ändra denna status under fliken Patientinformation.

Aktivera produktion av patientens dosrullar

Godkänn genom att klicka på Bekräfta

Bekräfta Avbryt

Inför utskrivning:

- När patienten är klar för utskrivning kontrolleras dosreceptet i Pascal mot ordinationsöversikten i Melior och vid behov uppdateras dosreceptet.
- Ta ställning till om dospåsar behöver ändras akut i samband med hemgång.
- Nyinsatta och dosändrade läkemedel förskrivs i Pascal för tre månaders förbrukning.
- Inför hemgång aktiveras dosleveranserna i Pascal och eventuell ny adress meddelas dosapoteket före eller i samband med akutbeställning via meddelandefunktionen i Pascal. Ansvarig sjuksköterska som får kännedom om adressändring, ansvarar för att adressändring görs. Adressändringen kan göras av läkare, sjuksköterska eller farmaceut.
- I samband med aktivering av dosleveranserna kommer en fråga automatiskt upp om man vill ha akutbeställning, eller leverans vid nästa ordinarie tidpunkt (se bild ovan). Om akut ordinationsändring används så kommer nya rullar med samtliga läkemedel i. Akut ordinationsändring kostar inget extra och leveransen i sig kostar som en ordinarie leverans.
- Om öppenvårdsdosen **inte varit pausad** och om akut ordinationsändring inte används, så kommer medicineringsändringar i Pascal först att ske till nästa ordinarie leverans (se uppgift i Pascal för varje enskild patient när ordinarie leverans planeras).
- Läkemedel från avdelningen iordningställs så att patienten klarar sig till nästa dosleverans (akut eller ordinarie). Normalt behöver 1–3 vardagar + eventuella helgdagar täckas, beroende på vilken tid på dagen nya dosrullar har akutbeställts (före eller efter kl. 13), vilken veckodag patienten skrivs ut samt var och när dosrullar levereras. Se instruktioner nedan.

- Akutbeställning av hel förpackning kan göras om det inte finns möjlighet att hämta ut förpackningen på ett lokalt apotek. Bocka i så fall i rutan ” Jag vill beställa ... akut”.

Beställ

NovoMix 30 FlexPen	100 E/ml	Injektionsvätska, suspension i förfylld injektionspenna	25 enheter kl 08 och 17 enheter kl 17. Ges i samband med måltid.	insulin
---------------------------	----------	---	--	---------

Jag vill beställa st förpackning(ar) à 5x3 milliliter

Senaste expedition på detta recept
2024-01-05 12:16 (15 milliliter)

Nästa datum för uttag inom förmånen kan inte beräknas

Stoppetid beställning NovoMix 30 FlexPen 2024-02-01 13:00 ⓘ

Jag vill beställa NovoMix 30 FlexPen akut.

Notera: leveranstiden beror på avtal med respektive dosapotek.

Eventuellt meddelande till dosproducent

Beställning av helförpackning via Pascal gör att leveransen automatiskt kommer till patientens leveransadress (apotek/apoteksombud/boende) med nästa ordinarie leverans av dospåsar eller snarast om den beställs akut.

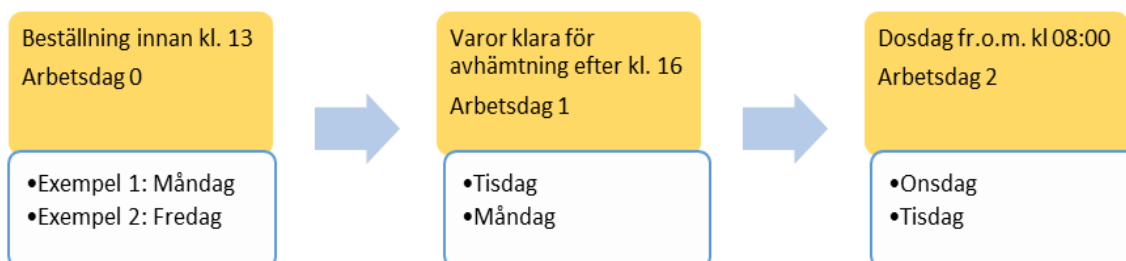
Även patienten, eller någon med fullmakt, kan hämta ut helförpackningar på ett apotek/apoteksombud på samma sätt som ett e-recept hämtas ut (detta gäller både för patienter som bor hemma och på boende).

Beställ **Avbryt**

- Leverans av läkemedel går till patientens ordinarie utlämningsställe. Leverans kan ske direkt till boenden (korttidsenhet/SÄBO), till avtalat utlämningsställe (oftast apotek) eller som privat hemleverans (till privatbostad). Om det inte finns direktleveransavtal till boendet måste kontaktperson (finns angivet i Pascal) tillse att dosrullar hämtas på avtalat apotek.

Akutproduktion

Dag 1 kommer leveransen till patientens ordinarie utlämningsställe. Dospåsar och helförpackningar kan hämtas efter kl. 16. Dospåsarna innehåller läkemedel för **dag 2** från kl. 08 och framåt. Observera att om veckoslut/helgdag infaller, så förlängs tiden med motsvarande antal dagar (se exempel 2 nedan).

Läkemedelsövertag

För en del patienter kan det bli aktuellt med så kallat läkemedelsövertag, vilket innebär att regional primärvård och kommunal primärvård (hemsjukvård) ansvarar för all hantering av patientens läkemedel. Patienten själv ska vara informerad, införstådd och ha gett sitt samtycke till läkemedelsövertag. Patienten behöver ha ett låsbart skåp för läkemedel (införskaffas av patienten själv).

Läkemedelsövertag kan vara helt eller delvis (gälla för vissa läkemedel men inte alla) och det kan också vara tidsbegränsat så att regional primärvård och kommunal primärvård (hemsjukvård) kan utvärdera övertaget.

Om det bedöms att patienten inte kan skrivas ut utan läkemedelsövertag krävs ett Planeringsmöte (eller en SIP, Samordnad Individuell Plan), eftersom det krävs samverkan mellan flera vårdgivare vid ett läkemedelsövertag. Kommunikationen om detta sker i SAMSA. När remiss skickas ska den till både regional primärvård (vårdcentral) och kommunal primärvård (hemsjukvård), eftersom alla inblandade behöver information.

Vårdbegäran och remiss för läkemedelsövertag ska innehålla kortfattad bakgrund och aktuell sjukhistoria. Ange anledningen till att läkemedelsövertag behövs och om man provat andra åtgärder tidigare (t.ex. dosett eller handräckning från hemtjänstpersonal). Ange om läkemedelsövertag ska gälla alla läkemedel eller vissa läkemedel och ange planerad tid för övertag (tidsbegränsat eller tills vidare).

Det är en fördel om praktiska omständigheter (t.ex. om patienten har närstående, hemtjänst, om låsbart skåp finns) anges.

Skicka med aktuell läkemedelslista.

Uppföljning, utvärdering och revision

Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior om det är patientrelaterat. Övriga orsaker till avvikelser rapporteras i MedControl PRO.

Relaterad information

- [Handbok Pascal](#)
- [RMR Öppenvårdsdos](#)

- [RMR Föreskrivning av läkemedel vid överföring mellan vårdenheter](#)
- [RMR Läkemedelsgenomgång och läkemedelsberättelse](#)
- [Rutin för in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård version 3.0 \(vastkom.se\)](#)
- [Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel inom hälso- och sjukvården, HSLF-FS 2017:37](#)
- [SU Rutin Läkemedelsgenomgång och Vård- och läkemedelsberättelse](#)
- [Dokumentationsstöd för planeringsmeddelandet i IT-tjänsten SAMSA \(2023-06-19\).pdf](#)

Arbetsgrupp

- Lena Holmquist Henrikson, överläkare, centrumchef Geriatriskt utvecklingscentrum
- Simina Gherman, överläkare, sektionschef, Geriatrik Sahlgrenska
- Niklas Isaksson, överläkare, Geriatrik Mölndal
- Marie Wik Hasslöf, receptarie, sektionsledare, Verksamhet läkemedel/Vårdfarmaci
- Amela Habibovic, receptarie, Verksamhet läkemedel/Vårdfarmaci
- Susanne Mirshahi, apotekare, Verksamhet läkemedel/Klinisk farmakologi (sekr. Strategiska rådet för läkemedelsfrågor)

Granskargrupp

- Strategiska rådet för läkemedelsfrågor vid SU

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje verkställighet

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Innehållsansvar: Lena Holmquist Henrikson, (lenho19),
Överläkare

Godkänd av: Peter Amundin, (petam1), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9790-1368942477-31

Version: 16.0

Giltig från: 2026-05-20

Giltig till: 2026-12-01